



Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Miłosz Motyka

DOZE-I.050.5.2024.AJ
3106672.12147811.9790830
Warszawa, 04-04-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr K10INT2087 Pana Posła Aleksandra Miszańskiego z 21 marca 2024 r. w sprawie planów zmian legislacyjnych w zakresie rozliczania energii pochodzącej z systemów fotowoltaicznych produkowanej przez prosumentów, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

1. Czy Ministerstwo pracuje nad zmianami prawa w zakresie korzystnej dla prosumentów zmiany zasad rozliczania produkowanej energii?

Na wstępie chciałbym podkreślić, że opłacalność inwestycji w mikroinstalacje prosumenckie jest ściśle związana z realizacją idei energetyki obywatelskiej, która została wyjaśniona w definicji prosumenta energii odnawialnej, zawartej w art. 2 ust. 27a ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o *odnawialnych źródłach energii* (Dz.U. z 2023 r., poz. 1436 z późn. zm), dalej: „ustawa OZE”. Zgodnie z przywołaną definicją prosumentem energii odnawialnej jest odbiorca końcowy wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii **na własne potrzeby w mikroinstalacji** pod warunkiem, że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej określonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o *statystyce publicznej* (Dz.U. z 2023 r. poz. 773). Mając na uwadze powyższe założenia należy podkreślić, że system rozliczeń net-billing jest korzystnym systemem rozliczania prosumenta energii odnawialnej pod warunkiem dążenia do jak najwyższej autokonsumpcji wyprodukowanej energii.

Zgodnie z założeniami systemu rozliczeń net-billing, **prosument jest aktywnym i świadomym uczestnikiem rynku energii, który dąży do zwiększenia autokonsumpcji energii oraz prowadzi działania mające na celu pobieranie energii z sieci elektroenergetycznej w okresach, kiedy jest ona tańsza**. W ten sposób prosument ma bezpośredni wpływ na kształtowanie swojego zużycia energii, a to przekłada się na obniżenie wysokości jego rachunków za energię elektryczną. Takie podejście zachęca do częściowego przesunięcia zapotrzebowania na energię na godziny pozaszczytowe lub gromadzenia wyprodukowanych nadwyżek energii za pomocą magazynu energii elektrycznej lub ciepła, tak aby uniknąć wprowadzania do sieci wytwarzanej energii w okresach szczytowej podaży, gdy jej cena jest najniższa. Zgromadzoną w magazynie energię prosument może wykorzystać

w czasie, gdy instalacja nie produkuje energii, unikając w ten sposób kupowania energii od sprzedawcy lub wykorzystywania nośników konwencjonalnych. Takie postępowanie zwiększa opłacalność systemu net-billing, ale też podnosi bezpieczeństwo i stabilizuje krajowy system elektroenergetyczny.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej: „MKiŚ”) aktywnie monitoruje i wspiera rynek energetyki prosumenckiej, m.in. poprzez objęcie tarczą solidarnościową prosumentów energii odnawialnej, w oparciu o ustawę z dnia 7 grudnia 2023 r. o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 2760), która przedłużyła mechanizmy wspierające pokrycie kosztów energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe obowiązujące w 2023 r. od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. W ww. terminie zagwarantowano zamrożenie cen i stawek opłat na poziomie obowiązującym z 2022 r. do poziomu podstawowego limitu zużycia 1,5 MWh dla ogółu gospodarstw domowych, a w przypadku przekroczenia limitu zapewniono rozliczenie po cenie maksymalnej 693 zł/MWh. Wskazana cena maksymalna została ustalona w celu ochrony gospodarstw domowych przed skutkiem wzrostów cen energii elektrycznej związanych z kryzysem energetycznym panującym w UE.

Dodatkowo, w celu skrócenia okresu zwrotu inwestycji w mikroinstalację fotowoltaiczną, MKiŚ wprowadziło programy dotacyjne, które cieszą się dużą popularnością wśród beneficjentów. Należą do nich poniższe instrumenty wsparcia:

Mój Prąd - program ten ma na celu popularyzację i wspieranie inwestycji w instalacje fotowoltaiczne przez osoby fizyczne. Uczestnicy tego programu mogą otrzymać wsparcie finansowe w formie dotacji na zakup i montaż paneli fotowoltaicznych, inwertera oraz elementów związanych z instalacją fotowoltaiczną. Wysokość wsparcia w ramach programu zależy od rodzaju urządzeń zgłoszonych do dofinansowania, a także całkowitego poziomu kosztów kwalifikowanych poniesionych przez inwestora i maksymalnego progu dotacji wynikającego z programu Mój Prąd. Program umożliwia zatem realne zmniejszenie nakładów inwestycyjnych po stronie beneficjenta umożliwiając obniżenie rachunków za prąd oraz przyczynia się do zwiększenia zużycia energii z odnawialnych źródeł w Polsce. Obecnie zakończył się nabór wniosków w ramach V edycji programu. W ramach tej edycji potencjalni beneficjenci mogli ubiegać się o bezzwrotną dotację, nawet w wysokości do 58 tys. zł. Wsparciem był objęty nie tylko zakup mikroinstalacji PV, ale również magazynów energii i ciepła oraz kolektorów słonecznych i pomp ciepła. Obecnie trwają prace nad uruchomieniem szóstej edycji programu „Mój Prąd”.

Czyste Powietrze - we wrześniu 2018 r. ruszył rządowy program priorytetowy pn. Czyste Powietrze, który potrwa do 2029 r. Program ten skupia się na poprawie efektywności energetycznej budynków, w tym poprzez dotowanie instalacji fotowoltaicznych. W ramach programu beneficjenci mogą ubiegać się o wsparcie finansowe na termomodernizację budynku, której częścią może być montaż paneli fotowoltaicznych. Program ma na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie zużycia energii konwencjonalnej. Dofinansowanie w tym programie zależy od spełnienia określonych warunków i uzyskania odpowiedniej kalkulacji efektywności energetycznej budynku. Program ten w szczególności obejmuje inwestycje osób fizycznych polegające na demontażu nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz zastąpienie go nowoczesnym ekologicznym rozwiązaniem tj. pompą ciepła typu powietrze woda albo gruntową pompą ciepła lub innym źródłem ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i CWU (ciepła woda użytkowa). Dofinansowaniu podlega również audyt energetyczny,

ocieplenie ścian, stropu, podłogi, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, bram garażowych, wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła oraz mikroinstalacje fotowoltaiczne.

Agroenergia - celem programu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym. Rodzajami dofinansowywanych przedsięwzięć są: instalacja fotowoltaiczna, wiatrowa (w tym turbiny pionowe) i pompy ciepła o mocy zainstalowanej powyżej 10 kW i nie większej niż 50 kW, w tym także instalacje hybrydowe oraz towarzyszące im magazyny energii elektrycznej, biogazownie rolnicze wraz z towarzyszącą instalacją wytwarzania biogazu rolniczego oraz elektrownie wodne o mocy nie większej niż 500 kW wraz z towarzyszącymi im magazynami energii. Program dedykowany jest osobie fizycznej, będącej właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha. Istotne jest aby co najmniej rok przed złożeniem wniosku beneficjent prowadził osobiście gospodarstwo rolne, bądź powierzył jego prowadzenie osobie prawnej będącej właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku o udzielenie dofinansowania prowadziła ona działalność rolniczą lub działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych. Program ten realizowany będzie do 2027 r., przy czym zobowiązania (podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2025 r. Dofinansowanie będzie udzielane w formie dotacji oraz pożyczki.

Energia dla wsi w ramach programu można ubiegać się o dofinansowanie na inwestycje dotyczące budowy elektrowni wodnych lub instalacji wytwarzania energii z biogazu rolniczego w warunkach wysokosprawnej kogeneracji. W ramach programu można też składać wnioski o pożyczkę na inwestycje dotyczące budowy instalacji wiatrowych oraz instalacji fotowoltaicznych. Można także uzyskać wsparcie na magazyn energii, ale pod warunkiem zintegrowania go ze źródłem energii, które będzie realizowane równolegle w ramach ww. inwestycji. Rozpoczęcie projektu nie może nastąpić przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. W przypadku, gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, jest ono udzielane jako pomoc horyzontalna na OZE. Beneficjentami programu są istniejące lub nowe spółdzielnie energetyczne, a także rolnicy.

Oprócz stymulującego wpływu na inwestorów wyżej wymienionych programów, chcę także zwrócić uwagę, że na rynku obserwujemy stały spadek cen instalacji fotowoltaicznych, co skutkuje zwiększeniem opłacalności tego typu inwestycji. Ponadto, możliwa jest dalsza optymalizacja korzyści z posiadanej instalacji PV poprzez zastosowanie magazynu energii, na którego zakup można uzyskać dofinansowanie z ww. programów. Wykorzystanie magazynów do przechowywania nadwyżek wyprodukowanej w instalacji energii elektrycznej pomaga zrównoważyć produkcję i konsumpcję energii. W okresach, gdy produkcja energii jest wyższa niż jej zużycie, nadmiarowa energia jest magazynowana w akumulatorach, a następnie może być wykorzystywana w godzinach szczytu lub w chwilach, gdy produkcja energii jest niższa. **Efektywna autokonsumpcja energii wraz z jej magazynowaniem przyczynia się do obniżenia kosztów inwestycyjnych w instalację fotowoltaiczną oraz obniżenia rachunków za energię elektryczną.**

W rozwiązaniach dedykowanych dla energetyki rozproszonej, coraz częściej stosowane są także zaawansowane technologie informatyczne, w tym rozwiązania typu Internet of Things (IoT), które służą efektywnemu zarządzaniu energią, pozwalając na dostosowanie zużycia energii przez poszczególne odbiorniki do aktualnej dostępności energii z OZE, w efekcie umożliwiając zwiększenie poziomu autokonsumpcji i obniżenie rachunków za prąd.

Po powyższych wyjaśnieniach chcę podkreślić, że **MKiŚ aktywnie wspiera rozwój energetyki lokalnej oraz na bieżąco monitoruje sytuację sektora prosumenckiego, analizuje zgłaszane postulaty i pracuje nad propozycjami usprawnień/ modyfikacji w systemie net-billing, tak aby prosumenci odnosili większe korzyści z udziału w systemie, a także aby rentowność mikroinstalacji fotowoltaicznych była wyższa.** Należy jednak pamiętać, że ewentualne zmiany muszą być zgodne z regulacjami unijnymi w tym zakresie. Dodatkowo zgodnie z powyższym należy przypomnieć, że **idea prosumeryzmu jest autokonsumpcja energii w miejscu jej wytwarzania i umożliwienie prosumetom oszczędzania na rachunkach. Z tego powodu powinni oni dążyć do dostosowania mocy instalacji do rzeczywistego zapotrzebowania na energię.**

Mając na uwadze powyższe uprzejmie informuję, że MKiŚ opracowało projekt regulacji prawnych obejmujących modyfikacje w systemie rozliczeń net-billing. Propozycje rozwiązań zostaną poddane szerokim konsultacjom, tak aby zapewnić równowagę w sektorze elektroenergetycznym i oczekiwane korzyści dla sektora prosumenckiego. Jednocześnie w tym miejscu chciałbym zaznaczyć, że powrót do systemu rozliczeń ilościowych tj. tzw. opustów (net-metering) nie jest możliwy. System ten nie był bowiem zgodny z prawem europejskim, które wymaga stosowania mechanizmu rynkowej ceny do rozliczania energii elektrycznej wytworzonej przez prosumenta. Taką zgodność zapewnia system net-billing.

2. Jeżeli odpowiedź na pytanie nr 1 jest twierdząca, jakie zmiany są obecnie projektowane?

Zakłada się modyfikację przepisów w ustawie OZE w kierunku zwiększenia opłacalności systemu rozliczeń net-billing. Projektowane zmiany mają zachęcić prosumetów do podjęcia świadomej decyzji o zmianie sposobu rozliczania ze sprzedawcą w oparciu o rynkową miesięczną cenę energii elektrycznej (RCEm) lub rynkową godzinową cenę energii elektrycznej (RCE).

Dodatkowo planowane jest podniesienie wartości depozytu prosumenckiego w celu zwiększenia wartości energii wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej. W efekcie wzrośnie opłacalność rozliczeń w systemie net-billing, poprzez zmniejszenie różnicy między rynkową ceną energii dla prosumenta energii odnawialnej, a oferowaną stawką z taryfy operatora.

Dzięki proponowanym zmianom prosumenci rozliczający się w systemie net-billing zwiększą stopień opłacalności swoich inwestycji w OZE. Możliwość zmiany sposobu rozliczeń w oparciu o RCE lub RCEm będzie świadomym wyborem prosumenta i pozwoli na osiągnięcie większych oszczędności poprzez optymalizację swojego zużycia dostosowanego do wyboru sposobu wyliczenia rynkowej ceny energii. Natomiast podniesienie wartości depozytu prosumenckiego spowoduje zmniejszenie dysproporcji pomiędzy wartością energii jaka jest zapisywana na depozycie prosumenckim, a ceną oferowaną przez spółki obrotu za pobraną przez prosumenta energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej.

W zakresie aktualnego stanu prac nad ww. rozwiązaniami uprzejmie informuję, że Minister Klimatu i Środowiska działając na podstawie § 25 Regulaminu pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), zwrócił się z wnioskiem o pilne wpisanie do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów *Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw*. Projekt ten jest prowadzony w ramach Rządowego Procesu Legislacyjnego. Szczegółowe informacje dotyczące projektowanych regulacji zostaną przekazane w procesie konsultacji i uzgodnień.

3. Czy opracowano już przewidywany termin przedłożenia Sejmowi stosownych zmian legislacyjnych w tym zakresie?

Uprzejmie informuję, że *Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw* zawierający ww. propozycje przepisów dotyczących zmian w systemie rozliczeń net-billing, będzie przedmiotem prac rządowych, które zostaną zwieńczone rozpatrzeniem go przez Radę Ministrów. Termin przekazania projektu do prac parlamentarnych będzie uzależniony od tempa prac rządowych dlatego jego wskazanie nie jest obecnie możliwe.

Z wyrazami szacunku

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/